

Stoorzender

Zwolle, 9-9-2006

In de column 'Luchtkoeling' van een tijdje geleden heb ik terloops iets gezegd over het risico van ontstoorde bougies. Diverse lezers (drie dus) hebben me vervolgens gevraagd hoe dat dan precies zit. Toch prettig om te weten dat minstens drie mensen m'n verhaaltjes lezen.

Ik zal bij het begin beginnen. Dat wil zeggen: Adam en Eva zal ik maar overslaan, want in het aardse paradijs hadden ze nog geen bougies (ik snap niet waarom ze het dan toch een paradijs noemden, maar goed...).

Het begin, dat is de vonk. Een vonk is een prima stoorzender. Gelukkig zit hij goed verborgen in een metalen cilinderkop die het grootste deel van de storing afschermt. Dat de vonk toch nog flink kan storen komt doordat de bougiekabel als zendantenne werkt. Maar daar is óók wel iets aan te doen, namelijk door een weerstand tussen de vonk en de kabel te plaatsen.

Vaak zie je bougies waarop '5k Ω ' staat. Dat betekent dat er in die dop een ingebouwde weerstand van 5000 Ohm zit. Die houdt de storing heel behoorlijk tegen, maar kost wel een beetje vonkenergie. Daarom heb ik lang geleden die dop een keer vervangen door een dop zonder weerstand. Maar dan moet je niet je motorje starten als er net een voetbal-interland op de tv is. Levensgevaarlijk, die boze burens...

Parkeren

Trouwens, ontstoring is niet alleen nodig voor de buitenwereld. De dataloggers die in de racerij gebruikt worden, raken ook van de leg als de ontsteking niet ontstond is. En ik ben zelfs elektronische ontstekingen tegengekomen die van slag raken door hun eigen vonk, als die niet ontstond is.

Toch zeg ik dat je géén weerstanddop moet gebruiken. De weerstand in zo'n dop heeft namelijk niet het eeuwige leven. Die gaat een keer stuk, meestal in de laatste ronde, als je op kop ligt... En een stukke dop kan je niet alleen de race kosten, maar ook nog de rest van je ontsteking. Als de hoogspanning in de ontsteking zich namelijk niet kan ontladen via de bougie, zoekt-ie ergens anders een uitweg. Soms doet hij dat dwars door de isolatie binnenin de bobine of in de CDI-unit, en die kun je dan óók weggoien. Tussen haakjes, dat kan ook gebeuren als je je krukas laat draaien terwijl de bougie niet op de bougie zit. Daarom 'parkeer' ik de dop, als hij van de bougie af is, altijd ergens op een boutje zodat hij contact maakt met het frame.

R

Ontstoren moet dus, maar weerstanddoppen zijn niet betrouwbaar genoeg. Wat moet je dan wél doen? Da's makkelijk. Er bestaan namelijk bougies met ingebouwde weerstand, en zo'n weerstand blijft veel beter heel dan de weerstand in een dop. Meestal zijn die bougies herkenbaar aan een 'R' in de type-aanduiding. Je dacht misschien dat dat 'Racing' betekent, maar het is gewoon de R van Resistor, oftewel 'weerstand'. Als je niet oppast, is het ook de R van 'Razend duur', maar dat hoeft echt niet. Voor vijftien euro zijn er al racebougies te koop die goed genoeg zijn om er wedstrijden mee te winnen. Dan is het wel sneu als je tweede wordt met een bougie waar je vier keer zo veel voor hebt betaald...

Frits Overmars